

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΘ

ΑΡΙΘ. 52

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1908

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετρίτια ὄργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσά..... 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος BENIAMIN (ταμίας)
† Ὁ ἀρχιεραμ. τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Επίτιμος διευθυντής καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ
αἱ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀπευθυντέον
πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ 1908 — Ἐκκλησιαστικά χρονικά —
Ἀναθεώρησις τοῦ ἐπισήμου λατινικοῦ κειμένου τῆς Ἀγίας
Γραφῆς — Τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρωσικὸν ἀρχαιολογικὸν
Ἰνστιτούτον καὶ ὁ ἀνακαλυφθεὶς ἐν τῇ αὐτοκρ. βιβλιοθήκῃ
τοῦ Σεργίου βασιλικὸς κώδξ τῆς Ὀκτατεύχου — Ἀγγελίαι.

ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΟΥ 1908

συγχαίρει τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς ἡ «Ἐκκλη-
σιαστικὴ Ἀλήθεια», συγχαίρει πᾶσι τοῖς ὀρθο-
δόξοις, ὅτι προσεμέτρησαν εἰς τὸν βίον αὐτῶν ἐνι-
αυτὸν ἕνα. Ψυχρὰ πιθανῶς εἰς τινὰς ἤθελε φανῇ
τοιαύτη συγχαρητικὴ πρόσρρησις, ἐὰν λάβωμεν
ὑπ' ὄψιν ὅτι πᾶν νέον ἔτος, εἰς τὴν ζωὴν ἡμῶν
προστιθέμενον, ἀφαιρεῖ πραγματικῶς ἀφ' ἑκάστου
ἀνθρώπου ἔτος ἐν τῆς γενηρᾶς ἡμῶν ὑπάρξεως.
Ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἀναλογισθῶμεν ὅτι πᾶν νέον
ἔτος προστιθεσὶ νέα διδάγματα, τὰ ἐκ τῶν παρελ-
θόντων γεγονότων, καὶ τὸ μέγιστον ἡμῶν κέρδος
συνίσταται εἰς τὴν πρόσκτησιν νέων γνώσεων,
νέων, οὕτως εἰπεῖν, ἀγνώστων πολλοῖς ἡμῶν
τοῦ μεγάλου τῆς πείρας ἀλφαβήτου, δι' οὗ πρέπει
νὰ ὦμεν ἐφωτισμένοι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Προσετέθη λοιπὸν νέος ἐνιαυτὸς εἰς τὰ ἔτη τῆς
ἐνταῦθα ζωῆς ἡμῶν καὶ περισσότεραι τρίχες τῆς
κεφαλῆς ἡμῶν ἐλευκάνθησαν καὶ τὸ γῆρας, ὅπερ
αποτελοῦσι τὰ προστιθέμενα ἐπὶ τῶν παλαιῶν
ἐτῶν νέα καὶ τὰ ἐκ παθημάτων, ἰδίων τε καὶ κοι-
νῶν, νέα διδάγματα, δωρεῖται καὶ πρέπει νὰ δωρο-
φορῇ εἰς ἕκαστον χριστιανὸν τὴν ἀνανέωσιν, τὴν
ἀνακαίνωσιν, κατὰ τὸν ἀπόστολον τῶν ἐθνῶν, τοῦ
νοῦς ἡμῶν «εἰς τὸ δοκιμάζειν ἡμᾶς τί τὸ θέλημα
τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθόν, καὶ εὐάρεστον, καὶ τέλειον»
(Ρωμ. ιβ', 2).

Παρήλθον μετὰ τοῦ διηνυθέντος, αἰσίως, ἔτους,
ἡμέραι τόσαι, ὅσαι συνιστῶσι τὸν ἐνιαυτὸν, πα-
ρήλθον νύκτες ἰσάριθμοι. Καὶ ἐκεῖναι καὶ αὐταὶ
ἐρεύγονται γνώσιν, ἀναγγέλλουσι ρῆμα, διδάσκου-
σιν ἡμᾶς ἐν πράγμασιν. Πολὺ ἀ κατὰ τὴν διάρ-
κειαν αὐτῶν ἐγγύς τε καὶ μακρὰν εἶδομεν καὶ
ἠκούσαμεν, ἐδοκιμάσαμεν καὶ ἐμάθωμεν εὐχάριστα
καὶ λυπηρὰ, χαρμόσυνα καὶ πάροχα δυσφορίας
καὶ θλίψεως, ὡς ἐμάθωμεν καὶ ἠκούσαμεν καὶ εἶ-
δομεν ἀναρίθμητα τοιαῦτα κατὰ τὴν διάρκειαν
τοσούτων ἐτῶν τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀνάστασιν καὶ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΘ
ΑΡΙΘ. 52

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1908

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετ' ἄρ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν γφ. ἑξωτερικῇ φράσκει χρυσᾷ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος BENIAMIN (ταμίας)
† Ὁ ἀρχιγραμματ. τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλας
αἰ. χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀπευθυντέον
πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ 1908 — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά —
Ἀναθεώρησις τοῦ ἐπιστήμου λατινικοῦ κειμένου τῆς Ἀγίας
Γραφῆς — Τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρωσικὸν ἀρχαιολογικὸν
Ἰνστιτούτον καὶ ὁ ἀνακαλυφθεὶς ἐν τῇ αὐτοκρ. βιβλιοθήκῃ
τοῦ Σεραγίου βασιλικὸς κώδης τῆς Ὀκτατεύχου — Ἀγγελίαι.

ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΟΥ 1908

συγχαίρει τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς ἡ «Ἐκκλη-
σιαστικὴ Ἀλήθεια», συγχαίρει πᾶσι τοῖς ὀρθο-
δόξοις, ὅτι προσεμέτρησαν εἰς τὸν βίον αὐτῶν ἐν-
αὐτὸν ἕνα. Ψυχρὰ πιθανῶς εἰς τινὰς ἤθελε φανῇ
τοιαύτη συγχαρητικὴ πρόσρησις, ἐὰν λάβωμεν
ὕπ' ὄψιν ὅτι πᾶν νέον ἔτος, εἰς τὴν ζωὴν ἡμῶν
προστιθέμενον, ἀφαιρεῖ πραγματικῶς ἀπ' ἐκαστου
ἀνθρώπου ἔτος ἐν τῇς γενηρᾶς ἡμῶν ὑπάρξεως.
Ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἀναλογισθῶμεν ὅτι πᾶν νέον
ἔτος προστίθῃσι νέα διδάγματα, τὰ ἐκ τῶν παρελ-
θόντων γεγονότων, καὶ τὸ μέγιστον ἡμῶν κέρδος
συνίσταται εἰς τὴν πρόσκτησιν νέων γνώσεων,
νέων, οὕτως εἰπεῖν, ἀγνώστων πολλοῖς ψυχρῶν
τοῦ μεγάλου τῆς πείρας ἀλφαβήτου, δι' οὗ πρέπει
νὰ ὤμεν ἐφωδισμένοι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Προσετέθη λοιπὸν νέος ἐνιαυτὸς εἰς τὰ ἔτη τῆς
ἐνταῦθα ζωῆς ἡμῶν καὶ περισσότεραι τρίγες τῆς
κεφαλῆς ἡμῶν ἐλευκάνθησαν καὶ τὸ γῆρας, ὅπερ
ἀποτελοῦσι τὰ προστιθέμενα ἐπὶ τῶν παλαιῶν
ἐτῶν νέα καὶ τὰ ἐκ παθημάτων, ἰδίων τε καὶ κοι-
νῶν, νέα διδάγματα, δωρεῖται καὶ πρέπει νὰ δωρο-
φορῇ εἰς ἕκαστον χριστιανὸν τὴν ἀνανέωσιν, τὴν
ἀνακαινώσιν, κατὰ τὸν ἀπόστολον τῶν ἐθνῶν, τοῦ
νοῦς ἡμῶν «εἰς τὸ δοκιμάζειν ἡμᾶς τί τὸ θέλημα
τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθόν, καὶ εὐάρεστον, καὶ τέλειον»
(Ρωμ. ιβ', 2).

Παρελθόν μετὰ τοῦ διανυθέντος, αἰσίως, ἔτους,
ἡμέραι τόσαι, ὅσαι συνιστῶσι τὸν ἐνιαυτὸν, πα-
ρελθόν νύκτες ἰσάριθμοι. Καὶ ἐκεῖναι καὶ αὐταὶ
ἐρεύγονται γνώσιν, ἀναγγέλλουσι ρῆμα, διδάσκου-
σιν ἡμᾶς ἐν πράγμασιν. Πολλὰ κατὰ τὴν διάρ-
κειαν αὐτῶν ἐγγύς τε καὶ μακρὰν εἶδομεν καὶ
ἤκούσαμεν, ἐδοκιμάσαμεν καὶ ἐμάθομεν εὐχάριστα
καὶ λυπηρὰ, χαρμόσυνα καὶ πόροχα δυσφορίας
καὶ θλίψεως, ὡς ἐμάθομεν καὶ ἤκούσαμεν καὶ εἶ-
δομεν ἀναρίθμητα τοιαῦτα κατὰ τὴν διάρκειαν
τοσούτων ἐτῶν τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀνάστασιν καὶ

πτῶσιν, εὐημερίαν ὑλικὴν καὶ στενοχωρίαν ἰδιωτῶν καὶ πόλεων ὀλίγων, ἡγεμόνων κραταιῶν καὶ κρατῶν ἰσχυρῶν, φυλῶν καὶ συστημάτων καταστροφῆς, σωματικούς καὶ ψυχικούς θανάτους ἀγνώστων ἡμῖν καὶ γνωστῶν, ἐγγὺς ἡμῶν καὶ μακράν. Ἐθρηνήσαμεν εἰς ταῦτα τὰ γεγονότα καὶ συνεπαθήσαμεν ὥς καὶ συμπάσχουμεν σήμερον μετὰ πασχόντων. Ἐχάρημεν εἰς ἄλλα.

Ἄλλ' ἐμελετήσαμεν εἰς πάντα ταῦτα τὸ τῶν βιοτικῶν πραγμάτων ἐπὶ κήρον· καὶ παρ' ἡμέραν ἐδιδασκόμεθα νέα μαθήματα, αὐτὰ τὰ παλαιὰ σχεδὸν ὑπὸ μορφὴν ἀλλοίαν, καὶ ἐμανθάνομεν πῶς δύνανται ν' ἀναστηθῶσιν ὑλικῶς οἱ τοιοῦτοτρόπως πεσόντες, πῶς ἐπανορθοῦσιν ἑαυτοὺς ὑλικῶς οἱ περιπεσόντες εἰς ὑλικά ἀτυχήματα.

Ἴσως εἶδομεν τοῦτο δυνατόν παρὰ πολλοῖς, ἀλλὰ σχεδὸν ἀδύνατον, καθὼς δυσεπίτευκτον, ἐμάθομεν τὴν ἀπὸ πτώσεως ἠθικῆς παλινόρθωσιν. Ἀγῶνες ἀπαιτοῦνται πολλοὶ πρὸς ταύτην, πολὺ δὲ δύσκολος ὁ πρὸς τὸν ἅγιον τοῦτον σκοπὸν ἀπαιτούμενος καθαρισμὸς τῶν σωματικῶν ἡμῶν αἰσθήσεων, τῶν θυρίδων δηλ. τούτων, δι' ὧν ἀνέρχεται, κατὰ τὸ προφητικόν, ὁ θάνατος. Καὶ τὸ δύσκολον ὀλίγοι τινὲς ἐπιδιώκουσι καὶ οἱ ὀλίγοι οὐτοι μένουσιν ἀλησμόνητοι εἰς τὴν ἱστορίαν, δυσκόλως ἐκ τῆς μνήμης τῶν ἀνητῶν ἐξαλείφονται. Φεύγουσιν ἀπὸ τῆς μνήμης εἰκόνες ὑλικῆς πλούτου, ὑλικῆς ἰσχύος, ὑλικῆς καλλονῆς, ἀλλ' ἡ ἠθικὴ, ἡ ψυχικὴ, ἡ πνευματικὴ ἀθάνατος παραμένει, εἰς αἰῶνας ζῶσα παραπεμπομένη.

Καὶ ἐν τούτοις, ἀνασκοπῇ τις τῶν μαθημάτων, ὅσα μεταδίδει εἰς ἡμᾶς πᾶν ἔτος παρερχόμενον, καὶ σύγκρισις πρὸς προηγούμενα, ἅμα δὲ καὶ βάσιμός τις ἀπολογισμὸς, ἀσκότιστος καὶ νήφων, τῆς χρήσεως τοῦ χρόνου ἡδύνατο νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἠθικῆς ἡμῶν τελειότητος. Πόσον ἄρα γε δυσχερὲς ἔργον ἡ ἐξέλεξις τοῦ ποσοῦ τοῦ ληφθέντος ὑφ' ἡμῶν, τοῦ ποσοῦ τοῦ δαπανηθέντος· καὶ πόσον ἄκοπος ἡ σύσκεψις πρὸς ἀποφυγὴν τῶν αὐτῶν ἐν τῇ διαχειρίσει τῇ ὑλικῇ σφαλμάτων. Ἐὰν τὴν αὐτὴν μέθοδον ἐφαρμόσωμεν εἰς τὸν ἠθικὸν ἀπολογισμὸν, ἐὰν ἴδωμεν ποῦ ἐζημιώθημεν καὶ ποῦ ἐκερδήσαμεν τι, ἐλπίς ὑποφύσκει βελτιώσεως τῶν καθ' ἡμᾶς ἐν ἀντιβολῇ πρὸς τὰς περιστοιχούσας ἕκαστον ἡμῶν εὐνοϊκὰς, ἀγα-

θὰς, ἡ δυσμενεῖς καὶ ἀντιξόους περιστάσεις. Ἀφοῦ δὲ ἐσμεν βέβαιοι περὶ τοῦ παρελθόντος, τοῦτο κατὰ τὸ πλεῖστον ὁδηγὸν μελλουσῶν πράξεων ἔχοντες, θέλομεν ἀποσείσει καὶ τὸν φόβον περὶ τῶν εἰς τὸ μέλλον γενησομένων.

Εἶδομεν τὸ παρελθόν· ἐπράφημεν ἐν αὐτῷ, ἀνεπύχθημεν, ἠνδρώθημεν. Καθὼς ἐκεῖνο λέγεται χρόνος, οὕτω καὶ τὸ μετ' ἐκεῖνο. Ἄλλ' ὁ χρόνος ἐλέχθη καὶ ἐκλήθη καὶ καλεῖται διδάσκαλος καὶ, κατὰ τοὺς παλαιούς σοφοὺς, φύει πάντα τὰ ἀδύνατα, καθοδηγῶν ἡμᾶς ἐκ τῶν δήλων εἰς ἀποφυγὴν ἀναιρῶν τινῶν, ὧν ὅμοια σημειοῦσιν αἱ δέλτοι τοῦ παρελθόντος· διότι οὐδὲν ἔκτακτον, οὐδὲν ἀπροσδόκητον θέλει συμβῆ ἡμῖν, ἀλλ' ὅ,τι συνέβη καὶ πρότερον, ὅ,τι εἶδον οἱ πατέρες καὶ οἱ προπάτορες ἡμῶν. Ἐὰν μιμηθῶμεν ἐκείνων καλὸν τι παρὰδειγμα κατὰ δυσχερεῖς τινὰς τοῦ βίου περιστάσεις καὶ ἀνάγκας, ἐὰν ἀκολουθήσωμεν ἐκείνων τὰς συμβουλὰς, ἐὰν ἐκ τῶν ἀμαρτημάτων τοῦ κατ' ἐκείνους δημοσίου βίου μακρύνωμεν ἡμᾶς, ἐὰν προφυλαχθῶμεν ἀπὸ σφαλμάτων τινῶν καὶ τοῦ κατ' ἰδίαν βίου ἐκείνων καθὼς καὶ τοῦ ἡμετέρου, θέλομεν καταστήσει τελειότερους ἡμᾶς ἐν τε τῷ ἰδιωτικῷ καὶ τῷ δημοσίῳ βίῳ, μεταμορφούμενοι, κατὰ τὸ ἀποστολικόν, «τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ἡμῶν, «εἰς τὸ δοκιμάζειν ἡμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον». Τοῦτο καὶ τῆς Ἐκκλησίας οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι ζητοῦσι, διδάσκοντες ἡμᾶς ὅπως ὤμεν νεόκτιστοι, κατὰ τινὰ τρόπον «ἐγκαίνια ψυχῆς ἐορτάζοντες», καὶ διὰ τῶν γυμνασίων τῆς εὐσεβείας ἐπὶ τὸ μείζον προκόπτοντες καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀλλοιούμενοι.

*

Εἴ τι ἂν λέγηται περὶ τῶν ἰδιωτῶν, αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ περὶ συστημάτων ἀνθρωπίνων καὶ κοινωνιῶν καὶ ἐθνῶν. Οὐ μόνον τὰ ἀμαρτήματα τὰ ἡμέτερα καὶ αἱ ἀπὸ τούτων ἀπορρέουσαι συνέπειαι δεόν νὰ χρησιμεύσωσιν ἡμῖν ὡς μαθήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἄλλων λαῶν καὶ μάλιστα τῶν τὴν ὑπαρξίν καὶ πρόδοον αὐτῶν μετὰ τῆς ἡμετέρας συνδυάζοντων. Εἶχομεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκείνων παρελθὸν ἀξιοσημείωτον, ἀπὸ μικρῶν μεγίστων γενομένων καὶ ἀπὸ μεγάλων εἰς στενοχωρίαν περιελθόντων, καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ ἰδιῶται πάσχουσιν, ἀπὸ πλούσιων ἀνούσιοι καθιστά-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

μενοι καὶ τὸναντίον. Εἰς τὰ βήματα ἐκείνων ἀποβλέποντες καὶ σημειοῦντές ποῦ παρεπάτησαν, ἀναλογιζόμενοι δὲ καὶ πῶς πίπτουσιν ἰσχυροὶ σώζοντες τὸν Ἰσραὴλ, καθήκον ἔχομεν, κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τῶν κατὰ πᾶν λήγον ἔτος πεπραγμένων, καὶ τὰ ἡμέτερα λάθη νὰ ἀποφύγωμεν, τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ἡμῶν ὡς ἔθελος, καὶ τοῖς συμβιοῦσι μεθ' ἡμῶν νὰ ὑποδεικνύωμεν εὐσχημῶς ὅτι, καθὼς «ἐπιτήμη» ἡ Παλαιὰ Θεῖα Γραφή χαρακτηρίζει «τὸ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν» ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ, τοῦτ' αὐτὸ νὰ πιστεύωσιν ὑψίστην ἐπιστήμην καὶ ἐν τῷ δημοσίῳ.

Ἡ ἱστορία διδάσκει ὅτι διὰ τῆς ἀφοσιώσεως ἐκάστου ὑπὲρ ὅλων καὶ τῶν πάντων ὑπὲρ ἐκάστου τὰ ἀσθενῆ καὶ μικρὰ κράτη ἐξ ἀσθενῶν ὑγιᾶ καὶ ἐκ μικρῶν μεγάλα κατεστάθησαν, διὰ δὲ τοῦ ἐγωϊσμοῦ τῶν κατόικων, τοῦ καταστρέφοντος τὸν κατ' ἰδίαν ἄνθρωπον, ἐζημιώθησαν καὶ ἐκλονίσθησαν ἰσχυρὰ βασίλεια. Τοῦτο πρέπει νὰ ὑπενθυμίζωμεν εἰς πάντας καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, οἵτινες ἄριστα γινώσκομεν ἀπὸ τε τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς κοσμικῆς ἱστορίας ὅτι, διελθόντες καιροὺς δυσχεμερῶς, ἐσώθημεν διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεὸν τὸν «πατάσσοντα καὶ πάλιν ἰώμενον» καὶ διὰ τῆς τηρήσεως τῶν θεῶν αὐτοῦ ἐντολῶν καὶ διὰ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν πατριὸν πίστιν. Δι' αὐτῆς δὲ καὶ βαρβάρους φυλάς εἰς τὴν καλλιέλαιον τῆς ὀρθοδόξιας ἐγκεντρίσαντες, τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ μετεδώκαμεν εἰς αὐτάς, ἰσχυράς καὶ μεγάλας ἀποδείξαντες, καὶ ποθοῦντες σήμερον νὰ βλέπωμεν αὐτάς, ὡς καὶ πάντοτε, δικαιοσύνην ἀσκούσας καὶ ταύτην ἐν πάσῃ ὑποθέσει καὶ περιστάσει ἰδίᾳ τε καὶ κοινῇ μετερχομένας. Ἐὰν διδάσκη ἡμᾶς τοιοῦτό τι τὸ λήξεν ἔτος, περὶ τῆς ὑπὸ τῶν λεγομένων ἰσχυρῶν ἀναγνωρίσεως τῶν δικαίων τῶν λεγομένων ἀδυνάτων, εὐχόμεθα ἵνα καὶ τὸ αὖριον ἀνατέλλον ἔτος μείνῃ συνέχεια τοῦ περὶ τούτου, δωροδοροῦν ἅμα πᾶσιν ἡμῖν ἐμμογήν εἰς τὰ πάτρια στερεὰν καὶ ἐγρήγορσιν, ὅπως κρατῶμεν ὃ ἔχομεν, «ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανον ἡμῶν».

Μ.

Αἱ ἐορταὶ τῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐπὶ γῆς ἐπιφανείας διεξήχθησαν ὡς ἐμπρέπει χριστιανοῖς ὀρθοδόξοις. Συρροὴ τῶν πιστῶν εἰς τοὺς ναοὺς, ἐκπλήρωσις τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, φροντίς τις καὶ μέριμνα κοινὴ καὶ ἰδιωτικὴ περὶ τῶν ἀπόρων ἐτεκμηριώθησαν καὶ κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας.

Ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὴν θεῖαν λειτουργίαν τῆς πέμπτης, 25 δεκεμβρίου, ἐτέλεσαν σὺν τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμένικῳ πατριάρχῃ οἱ σεβ. μητροπολίται Κυζίκου, Νικομηδείας, Πελαγονίας, Διδυμοτείχου, Χίου, Βάρνης, Σωζοαγαθουπόλεως, Εἰάνθης, Γρεβενῶν καὶ Ἡλιουπόλεως, ἐν μέσῳ πλήθους ὀρθοδόξων πυκνοῦ, μετ' εὐλαβείας ἐκκλησιασθέντος.

Ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τὴν Α. Θ. Π. ἐπεσκέψαντο πάντες οἱ σεβασμ. μητροπολίται, συνοδικοὶ τε καὶ παρεπιδημοῦντες, οἱ θεοφιλ. ἐπίσκοποι, οἱ ἐπίτροποι τῶν Ἀγίων Τόπων, οἱ ἐξοχ. πρεσβεῖται Ρωσσίας, Ἑλλάδος καὶ Σερβίας, ὁ ἐπιτετραμμένος τοῦ Μαυροβουνίου, ὁ ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου ἐξ Α. Μαυρογορδάτος ἐφέντης, οἱ ἑλληνες βουλευταὶ, οἱ προΐστάμενοι τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, αἱ ἐφορίαι καὶ ἐπιτροπαὶ ναῶν καὶ σχολῶν καὶ φιλάνθρω. καθιδρυμάτων, οἱ ἐκ τῶν ὁμογενῶν ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς σεβ. κυβερνήσεως καὶ πολὺ πλῆθος ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ, τραπεζικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ κόσμου καὶ ἐκ τῶν ἐπιστημόνων καὶ λογίων.—Ὁ μακαριώτατος πατριάρχης τῶν καθολικῶν ἀρμενίων ἐποιήσατο τὴν νενομισμένην ἐπίσκεψιν αὐτοπροσώπως μεθ' ἑνὸς ἐπισκόπου, τοῦ δὲ μακαρ. πατριάρχου τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων, ἥδη δὲ καθολικοῦ τοῦ Ἐτζματζὶν ἀναδειχθέντος κ. Μ. Ἰσχυρλιδαν, πρεσβεῖα ἐκ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Τηλεγραφικῶς καὶ διὰ γραμμάτων συνεχάρησαν οἱ σχολάζοντες πατριάρχαι πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως κ. Νεόφυτος καὶ πρ. Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων, οἱ σεβ. μητροπολίται καὶ ἐπίσκοποι, ἡγοούμενοί τινες σταυροπηγιακῶν μονῶν, ἡ ἱερὰ κοινότης τοῦ Ἀγίου Ὁρους, οἱ προΐστάμενοι τῶν ἑλλήν. κοινοτήτων Βενετίας, Λονδίνου, Παρισίων, Ἀτλάντας, καὶ ἄλλοι, καθὼς καὶ τινες τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐλλήνων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ἐπαρχιακαὶ δημογερονταὶ καὶ κοινοτικά σωματεῖα.

Τὰς ἐπισκέψεις ἀπέδωκεν ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης αὐτοπροσώπως τοῖς σεβασμ. συνοδικοῖς καὶ τοῖς παρεπιδημοῦσι σεβ. μητροπολίταις Καισαρείας, Φιλιππουπόλεως, Μεσημβρίας, Βάρνης, Ἀγχιάλου καὶ Βελλᾶς, τῷ ἐπιτρόπῳ τοῦ παναγίου Τάφου, τοῖς ἐξοχ. πρεσβευταῖς Ρωσσίας, Ἑλλάδος, Σερβίας, Μαυροβουνίου, ὡς καὶ τῷ τῆς Ἰταλίας, ἀποδίδων προηγούμενην αὐτοῦ εὐχαριστήριον ἐπίσκεψιν, τῷ ἐξ. ὑπουργῷ κ. Μαυρογορδάτῳ καὶ τῷ ἐριτίμῳ κ. Α. Ζαρίφῃ.

Σχολείων ἄδεια. — Τὸ αὐτοκρατορικὸν Ὑπουργεῖον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, διὰ γράμματος τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ὑπουργοῦ ἐνδοξ. Ἀβδουραχμὰν ἐφέντη, ἀπὸ 9 λήγοντος μηνὸς, ἀγγέλλει εἰς τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον, ἐπὶ ἐρωτήσει προγενεστέρα, ὅτι, προκειμένου μὲν περὶ ιδρύσεως σχολῆς τινὸς ἰδιωτικῆς ἐν νομαρχίαις, θέλουσι διενεργεῖσθαι ἐπὶ τόπου, τὰ κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, πρὸς ἀνέγερσιν δὲ κτιρίων, ἅτινα θέλουσι χρησιμεύσει διαρκῶς ὡς σχολαί, ἀπαιεῖται, καθὰ καὶ πρότερον, ἡ ἐκδοσις αὐτοῦ φ. ἱραδέ. Τοῦτο ἐπισήμως ἐγένετο γνωστὸν δι' ἐγκυκλίου ὑπουργικῆς πρὸς τοὺς νομάρχας καὶ τοὺς ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπαλλήλους παρὰ τε νομαρχίας καὶ διοικήσεων ἀνεξαρτήτοις.

Ὀνοματικαὶ ἐορταί. — Τῇ 25 λήγοντος τηλεγραφικῶς ἡ Α. Θ. Π. ἡῤατο τὰ δέοντα τῷ (ἐν Μακροχωρίῳ) τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἐορτὴν ἄγοντι διευθυντῇ τοῦ Ἀ' πατριαρχ. γραφείου ἑλλ. κ. Χρ. Παπαϊωάννου, διὰ δὲ τῶν ἀρμοδίων πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων τοῖς ἑλλογ. κκ. Χρ. Χατζηχρήστου, γυμνασιάρχῃ καὶ Χρ. Γεωργιάδῃ, διδασκάλῳ — τῇ 26 τοῖς ἑλλογ. κκ. Μ. χαρτοφύλακι, Μανουὴλ Ι. Γεδεών, Ἐμμ. Ἰσχυρίδῃ καὶ Ἐμμ. Δεβετζῇ. — Τῇ 27 τοῖς ἑλλογ. κκ. Στεφ. Ναρλῇ βουλευτῇ Καλλιουπόλεως, Στ. Κρέστοβιτς βοηθῷ τοῦ νομάρχου Μοναστηρίου, Στ. Τσιγκλιώτῃ, Στ. Ε. Εὐγενίδῃ καὶ Στ. Πεσματζόγλου, τηλεγραφικῶς δὲ τῷ βοηθῷ τοῦ νομάρχου Ἰωαννίνων κ. Στεφάνῳ Καρθεοδωρῇ — συνεχάρη δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου, τῇ 27, τοῖς ἐορτάζουσι πανιερ. μητροπολίταις Μεθύμνης καὶ Βοδενῶν.

Περιοδευνταί. — Τὴν παρελθούσαν τρίτην ἀνεχώρησεν, ἐπιστρέφων εἰς τὴν Νικομήδειν, ὁ βοηθός

τῆς ἱερᾶς ταύτης μητροπόλεως θεοφίλ. ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος. — Αὐθήμερον ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅπως διέλθῃ τὰς ἐορτάς τοῦ δωδεκαημέρου, ἐφοδικασθεὶς διὰ τῶν νενομισμένων συστατικῶν γραμμάτων, ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος Ἐρυθρῶν κ. Ἰωακείμ.

Ἐθνικὴ Μοῦσα. — Τοιοῦτον φέρει τίτλον τὸ περιοδικὸν τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου, κατὰ μῆνα ἐκδοθησόμενον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἑλλ. κ. Χρήστου Γ. Βλάχου, γνωστοῦ διὰ προγενεστέρων μουσικῶν διατριβῶν γενομένου. Τὸ φιλόμουσον κοινόν, μνηθάνον ὅτι ἰδρυταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου εἰσὶν ἄνδρες ἐπὶ πολυμαθείᾳ καὶ πατριωτισμῷ πασίγνωστοι, ὧν μετὰ καὶ οἱ γνωριμώτεροι ἡμῖν ἑλλογ. κκ. Κ. Παπαμιχαλόπουλος, Ἀθ. Εὐταξίας, Γ. Χατζιδάκης, Ν. Γ. Πολίτης, Ν. Δ. Λεβίδης, Γ. Στρέϊτ, Ι. Μπότσης, Δ. Γρ. Καμπούρογλου, Ν. Κωνσταντῆς, Ι. Μεσολωρᾶς, οὐδεμίαν ἔχει ἀμφιβολίαν ὅτι τὸ περιοδικὸν τοῦ τοιοῦτου Συλλόγου πολλὴν τὴν ὠφέλειαν ἐπαγγέλλεται καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν μουσικῇ, πολλῆς ὑποστηρίξεως ἄξιον καθιστάμενον. — Ἡ ἐκδοσις αὐτοῦ ἄρχεται κατὰ τὸν προσεχῆ ἰανουάριον.

Ἐκκλησιαστ. μουσική. — Ὁ γνωστός ἡμῖν ἐκ προτέρων ἐκδόσεων αὐτοῦ καὶ γνωστότερος ἐν Ἑλλάδι τε καὶ τῇ Παλαιστίνῃ γενόμενος μουσικολογιστάτος κ. Ἀγαθάγγελος Κυριαζίδης ἤρξατο τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Ρυθμογράφου», γινομένης ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ. Τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Κυριαζίδου πραγματεύεται τὸ μέτρον καὶ τὸν ρυθμόν, καὶ πῶς εὐρίσκονται ταῦτα εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῆς μουσικῆς καὶ μάλιστα εἰς τὴν βυζαντινὴν ἐκκλησιαστικὴν. Ἐν τῷ βιβλίῳ παρατάσσει καὶ τὰ μέτρα εἴτε τοὺς ρυθμούς τῆς τουρκικῆς μουσικῆς, οὕτω δὲ τὸ συγγραμμάτιον ἀποβαίνει χρησίμους εἰς πάντας τοὺς περὶ τὴν μουσικὴν ἀσχολούμενους καὶ τοὺς περὶ μέτρων καὶ ρυθμῶν ἐν γένει.

Θυμιάματα ναῶν. — Βελτιῶν κατὰ πᾶν ἔτος τὴν ποιότητα τοῦ πρὸς χρῆσιν τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ τῶν οἰκιακῶν εἰκονοστασίων θυμιάματος αὐτοῦ ὁ ἑλλογ. μυρεψός τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Κ. Ν. Θωμάδης παρεσκεύασε καὶ ἐφέτος τοιοῦτον, ὅπερ πιστεύομεν ὅτι θέλουσι προτιμῆται παντὸς ἐτέρου οἱ ἀξιότιμοι ἐπίτροποι τῶν ναῶν, εἰς καὶ ἄλλοτε συνεστήσαν τὴν πρατίμῃσιν καλοῦ θυμιάματος, ἀγνοῦ ἐλαίου καὶ ἀδόλου κηροῦ, ἀντὶ τῶν ἐν χρήσει τοιούτων.

Κηδεῖαι. — Κατὰ τὴν τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ γενομένην κηδεῖαν τῆς ἐν βαθεῖ γήρατι θανούσης Φωτεινῆς Εὐαγγ. Μισχηλίδου, συζύγου τοῦ μακαρίτου

ἰδρυτοῦ τῆς ἐφημερίδος «Ἀνατολῆς, πρέσβητες μέρους τῆς Α. Θ. Π., ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Εἰρηναῖος ἐρμηνεύων τοῖς τέκνοις τῆς εὐσεβῶς κοιμηθείσης τὰς ὑπὲρ ἀνγκυρώσεως αὐτῆς πατριαρχικὰς εὐχάς.

Ἐκκλησία Ρωσσίας.

Ἐχομεν ὑπ' ὄψει φυλλάδιον ρωσιστὶ ἐκδοθὲν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὸ τοῦ παν. ἀρχιμ. ἀνδρ. τῆς ἐνταῦθα ρωσικῆς Πρεσβείας κ. Ἰωνᾶ ὑπὸ τὸν τίτλον «**Διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν**». Ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου σκέψεις, ὡς ἐδημοσίευσαν τελευταίως δύο καθολικοὶ συγγραφεῖς, ἥτοι ὁ τῶν Ἐπιστολῶν ἐπὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν (*Lettres sur la réunion des Eglises*), ὅστις κατ' αὐτὸν εἶναι ἡ γνωστὴ παρ' ἡμῖν κόμησσαι Ριανκούρ, καὶ ὁ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἀνατολὴν γερμανὸς πρίγκηψ Μάξ ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθέντι συγγράμματι αὐτοῦ «*Vorlesungen über die Orientalische Kirchenfrage*» 1907.

Ἐπίσκοπος Κανέβης Σίλδεστρος. — Περὶ τὰ μέσα τοῦ παρόντος μηνὸς δεκεμβρίου ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν πλήρης ἡμερῶν ὁ ἐπίσκοπος Κανέβης Σίλδεστρος, τέως πρύτανης τῆς Θεολ. Ἀκαδημίας Κιέβου. Ὁ πρὸς Κύριον μεταστάς κατέστη περιώνυμος ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ οὐ μόνον ὡς ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν διατελέσας πρύτανης τῆς ἀρχαιοτάτης τῶν ἐν Ρωσσίᾳ Θεολογ. Ἀκαδημιῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς συγγραφεὺς πεντατόμου «*Δογματικῆς Θεολογίας*», τῆς ἀρίστης σήμερον ἐν τῇ ρωσικῇ θεολογίᾳ.

Ἐπίσης διεκρίθη κατὰ τὰς μετὰ τῶν Πχλαιοκαθολικῶν διεξαχθείσας θεολογικὰς συζητήσεις, ἐκδοῦς καὶ σχετικὴν μονογραφίαν, μεγάλως ἐπαινεθεῖσαν.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Θεολογικὴ σχολή. — Κατὰ νομοσχέδιον τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας κ. Στάη, ὑποβληθησόμενιν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Ἑλλάδος, ὁ τῶν καθηγητῶν τῆς θεολογ. τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου σχολῆς ἀριθμὸς ὀρίζεται εἰς δέκα· ἥτοι 2 τακτικοὶ καθηγηταὶ καὶ εἰς ἑκτακτος διὰ τὸν ἱστορικὸν κλάδον—εἰς τακτικὸς καὶ εἰς ἑκτακτος καθηγητὴς διὰ τὸν θεωρητικόν—τέσσαρες δὲ τακτικοὶ καὶ εἰς ἑκτακτος διὰ τὸν ἐρμηνευτικόν, τὸν πρακτικὸν κλάδον καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον.

Διδασκαλία τῶν ἱερῶν. — Δι' ἐτέρου νομοσχεδίου ὁκ. Στάης καθορίζει τὰ κατὰ τὴν διδασκαλίαν

τῶν ἱερῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις, ἐν οἷς οἱ ταῦτα δεδάσκοντες θέλουσι διδάσκει καὶ ἐν τοῖς σχολαρχείοις.

Ἐκδρομὴ εἰς Ἱεροσόλυμα. — Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῶν φοιτητῶν τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστημίου ὅπως μεταβῶσιν, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν διδασκάλων αὐτῶν, ἐφέτος εἰς Ἱεροσόλυμα, πρὸς προσκύνησιν τῶν Ἁγίων Τόπων.

Κήρυγμα. — Τὸ ἐν ταῖς γυναικείαις φυλακαῖς κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου, κατὰ τὸν «Ἱερὸν Σύνδεσμον», ἀνέλαβεν ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γερμανὸς Βερυκόπουλος, κληρικὸς ἀρτίαν μόρφωσιν κεκτημένος.

Μονὴ Ἀσωμάτων Πετράκη. — Αἱ ἐφημερίδες ἀγγέλλουσι τὴν ὑπο τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως ἀπονομὴν τοῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν παν. ἡγούμενον τῆς ἱερᾶς μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη κ. Ἰεζεκιήλ Βελανιδιώτην, ἕνεκα τῶν ὑπὲρ αὐτῆς μόχθων αὐτοῦ. Ὁ τόσον δικαίως τιμηθεὶς κληρικὸς ἀσχολεῖται ἀπὸ τινων ἐτῶν εὐδοκίμως εἰς διαφώτισιν σελίδων τινῶν τῆς μετὰ τὴν ἄλωσιν Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ

Κοινότης ἑλλήνων. Πρόβιδενς. — Ὁ τῆς ἐν Λὺνν ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος προϋστάμενος αἰδεσιμ. οἰκονόμος κ. Βασ. Λαμπρίδης ἐκλήθη ὑπὸ τῆς ἐν Πρόβιδενς ὁμοεθνοῦς παροικίας ἐφημέριος αὐτῆς.

Πόρτλανδ ἑλλήνων. κοινότης. — Ἡ δαπάνη τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τῆς ἐν Πόρτλανδ ἑλληνικῆς κοινότητος προϋπελογίσθη εἰς 62500 φράγκων, ἔσται δ' ἑτοιμος ὁ ναὸς ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν, ἔχων πρόσφιν τεσσαράκοντα καὶ μῆκος ἐξήκοντα καὶ ἑπτὰ ποδῶν.

Νέας Αὐρηλίας κοινότης. — Κατὰ τὴν «Ἀτλαντίδα» (Νέας Ὑόρκης), τῇ 30 νοεμβρίου ἐψάλη ἐν τῷ ναῷ τῆς ἐν Νέᾳ Ὀρλεάνῃ ἑλλήν. κοινότητος ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμ. προϋσταμένου αὐτῆς κ. Χρήστου Ἀγγελολοπούλου δοξολογία, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῶν ἐπισκευῶν τοῦ ναοῦ. Ὁ προϋστάμενος ἀπήγγειλε κατὰλληλον λόγον περὶ τῶν καλῶν ἀποτελεσμάτων τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Εὐσεβεῖς δωρεαί. — Ὑπὲρ τοῦ διακόσμου τοῦ ναοῦ τῆς ἐν Σαβάννα ὁμοεθνοῦς κοινότητος, ἐκτὸς τῆς μεγάλης δωρεᾶς τοῦ φιλοπάτριδος κρητὸς Γ. Ε. Πιπεράκη, ἣν ἀνεγράψαμεν, ἐδωρήσατο χίλια φράγκα καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Παναγ. Δ. Βαβούρης. — Ἡ δὲ «Πανελληνιος» τῆς Νέας Ὑόρκης ἀγγέλλει ὅτι δώδεκα εὐσεβεῖς ἑλληνίδες, ἐργαζόμεναι ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῶν

κκ. Ἀδελφῶν Στεφάνου ἐν Φιλαδελφείᾳ, ἀπὸ κοινοῦ ἐράνου ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ναὸν τῆς αὐτοῦ ὁμοεικοῦς κοινότητος ἱερὰν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Διονυσίου.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΛΑΤΙΝΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Κατὰ τὸν λήξαντα ὀκτώβριον, συνεκροτήθη ἐν Λονδίῳ συνέλευσις τῆς «Βιβλιογραφικῆς Ἑταιρίας» (Bibliographical Society), καθ' ἣν ὁ ἀββᾶς Gasquet ἀνέγνω ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν χρήσει ἐπισήμου κειμένου τῆς ἁγίας Γραφῆς (Vulgata), τὴν ὁποίαν ἀναθεώρησιν ὁ πάππας ἀνέθηκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν μοιχῶν τοῦ ἁγίου Βενεδίκτου, καὶ τοῦτο εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν προεδρευομένην ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Gasquet.

Ἐδήλωσε λοιπὸν οὗτος ἐν πρώτοις τὸν σκοπὸν τῆς ἀναθεωρήσεως, ὅστις ἐστὶν ἡ ἀνακάθαρσις, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, τοῦ κειμένου τῆς λατινικῆς μεταφράσεως τῆς ἁγίας Γραφῆς, τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου. Ἐξέθηκεν ἀκολουθῶς διὰ βραχέων πῶς συνετελέσθη ἡ μετάφρασις αὕτη, πῶς υἰοθετήθη βαθμιαίως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καθὼς τὰς γενομένας πρὸς ἀνακάθαρσιν αὐτῆς ἀπὸ τῶν παρεμφερῶν σφαλμάτων προσπαθείας.

Ἡ νέα μετάφρασις τοῦ Ἱερωνύμου δὲν ἐγένετο κατ' ἀρχάς, εἶπεν, εὐμενῶς ἀποδεκτή ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐξωκειωμένου πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς ἀρχαίας μεταφράσεως ἐκ τοῦ κειμένου τῶν Ὁ τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἰταλική» (Itala), μόνον δὲ τὸ κύρος τοῦ πάππα Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου ἐπέβαλε τὴν χρῆσιν αὐτῆς πλὴν τῶν ψαλμῶν, οἵτινες παρέμειναν κατὰ τὸ ἀρχαῖον κείμενον. Κατὰ τὸν ὀγδοὸν αἰῶνα ἡ ἀντικατάστασις τοῦ νέου κειμένου εἶχε συντελεσθῇ, τελευταῖος δὲ λατῖνος συγγραφεὺς ποιούμενος χρῆσιν τοῦ ἀρχαίου κειμένου εἶναι ὁ Βέδας. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ Η' αἰῶνος, ὁ ἄγγλος Ἀλκουίνος ἐπεχείρησεν αἰτήσας τοῦ αὐτοκράτορος Κροῦ του Μεγάλου ἀνακάθαρσιν τοῦ λατινικοῦ κειμένου συντελεσθεῖσαν τῷ 892, ἥς ἡ χρῆσις ἐγενικεύθη ἐν Εὐρώπῃ καὶ πολλὰ χειρόγραφα ταύτης σώζονται εἰσέτι.

Καὶ ἕτεραι ἀνακαθάρσεις ἐπεχειρήσθησαν ἀκολουθῶς, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς, ὥστε, κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα, τὸ χάος ἐβασίλευεν ἐν τοῖς διαφόροις κειμένοις, ὁ δὲ Βάκων

βεβαίωσεν ὅτι θεολόγοι τινὲς τοῦ πανεπιστημίου τῶν Παρισίων δὲν ἐδίσταζον νὰ διορθώσι κατ' ἀρέσκειαν τὸ κείμενον τῆς Γραφῆς. Ἡ ἐν Τριδέντῳ Σύνοδος, ταῦτα ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ἐθέσπισε τὴν ἀνακάθαρσιν τοῦ κειμένου, ἥτις καί, μετὰ μακροχρόνιον ἐργασίαν συνετελέσθη ἐπὶ τοῦ πάππα Κλήμεντος τοῦ Η' τῷ 1592. Τοῦ κειμένου τούτου ἡ ἀνακάθαρσις ἐπεχειρήσθη νῦν, διαιρεθείσης ἐκάστης σελίδος (ἀνευ κεφαλαιῶν καὶ τόμων) εἰς δέκα στήλας, περιλαμβανούσας τρεῖς λέξεις ἐν ἐκάστῃ γραμμῇ καὶ παρασκευασθέντων τετρακοσίων τοιούτων σχεδίων, διὰ τὴν συγκριτικὴν μελέτην τῶν διαφόρων χειρογράφων.

Κατηρτίσθη πρὸς τοῦτο πλήρης κατάλογος περιγραφικὸς τῶν ἐν Ρώμῃ χειρογράφων· ὁ καταρτισμὸς δὲ τοῦ καταλόγου τούτου προῦκλεσε τὴν ἀνακάλυψιν ἐνδιαφερόντων τινῶν χειρογράφων, ἰδίᾳ τῆς Καινῆς Διαθήκης, μὴ περιγραφέντων ἄχρι τοῦδε.

Ἀκολουθῶς ὁ κ. Οὐαίτ (White) ἔκκεμε λόγον περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ λατινικοῦ κειμένου τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, εἰς ὃ ἔργον ἀσχολεῖται ἀπὸ εἰκοσιδύο ἐτῶν, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἐπισκόπου Σκλισβουρίας· ἀνεκοίνωσε δὲ περιεργόν τι γεγονός, τὸ μέγα πλῆθος τῶν αἰρετικῶν δοξασιῶν τῶν ὁποίων ἀνεκάλυψε τὰ ἔχνη εἰς τινὰς τῶν σωζομένων ἐπιτομῶν καὶ τῶν προλεγομένων τῶν Ἐπιστολῶν.

Τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρωστικὸν Ἀρχαιολογικὸν Ἰνστιτούτον καὶ ὁ ἀνακαλυφθεὶς ἐν τῇ αὐτοκρ. βιβλιοθήκῃ τοῦ Σεραγίου βασιλικὸς κώδων τῆς Ὀκτατεύχου.

Θεόδωρος ὁ Πρόδρομος, βυζαντινὸς συγγραφεὺς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, σύγχρονος τοῦ Ἰσακίου ἡ στενὸς φίλος αὐτοῦ, ἀναφέρει περὶ αὐτοῦ μετὰ θαυμασμοῦ.

Ἐν τινὶ ἐγκωμίῳ αὐτοῦ εἰς τιμὴν τοῦ πορφυρογεννήτου ἡ σεβαστοκράτορος κυροῦ Ἰσακίου Κομνηνοῦ ἐκ τῆς ἐν Νεαπόλει βιβλιοθήκης (κώδ. Π, Δ, 4 fol. 91v—92v) ἐκδοθέντι ἐν Ὁδησσῷ ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ὁδησσῷ αὐτοκρατορικοῦ πανεπιστημίου κ. Σ. Παπαδημητρίου ἐν τῷ περισπούδαστῳ αὐτοῦ ἔργῳ περὶ τοῦ Θεοδώρου Προδρόμου (1905), παρίσταται ὁ Ἰσακίος ὡς ἄνθρωπος λίαν πεπαιδευμένος ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, τῇ ρητορικῇ, τῇ φυσικῇ,

τοῖς μαθηματικοῖς καὶ τῇ πολεμικῇ τέχνῃ. Ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ ἐξαμέτρου ἐγκωμίου τοῦ Θεοδώρου Προδρόμου σημειοῦμεν ἐνταῦθα τὸ ἄξιον λόγου μέρος αὐτοῦ.

στ.9. «Ἰδρὶν μὲν σοφίης πολυχανδέος, εὖλογον, εὖνον, ἀγγραμματοκίην τ' ἰδὲ μέτρα πολύτροπα, θεσμά τε ρήτρων 1 καὶ λογικὴν, φυσικὴν τε, μαθηματικὴν τ' ἐπὶ τῇσι ἀπᾶσιν ἀκριβώσαντα μεγα(λο)φροσύνησι νόοιο, ἀπτηνοφύῳ, μεγάλουλον, ἀγάφρονα, θεῶ, ἰδέσθαι, ἀβασιλίκον, με(γά)λιδωρον, ἀμύμονα δώτορ' ἑάων,

στ.15. «ἠδυσθῶν τε φάναι καὶ ἀκούσαι ἥπιον ἄνδρα, αἰδρὶν τε πολέμοιο καὶ ἀκρίβαντος ἰωκῆς . . .

στ.29 «τῷ γὰρ ὅπως ἄπαντα Θεὸς μέγας ἄμυδις ἐσθλὰ, αὖπασε μὲν γενέτην βασιλεύτατον, ἐξοχὸν ἄλλων, αὖπασε καὶ γενέτειραν ἀριτοτόκειαν ἀγαυήν, καὶ κασίγνητον ἀνακτα, μεγήνορα, μυριονίκην, ἀπόρουσε πορφυρόθεν δε βίου πολυανθέα ρίζαν καὶ μὲν ἐν μελέεσσι τὴν βίην θέτο καὶ μένος ἦν,

στ.35. «γούνασι δ' ὠκύτητα χάρισατο χερσὶ δὲ κάρτος, αὖπασε δ' εὐφύην τε, νόον τε μέγαν, βαθύδουλον, ἀπρόσθετο καὶ σοφίην δ' ἐρικυδέα, ἀρεσίστεχον, ἀδήνεα ρητροσύνης (2) τε μυσήτατο, γραμματικῆς τε, «Καλλιόπης τε μέτροιο πολύτροπον ὑψηγορίην,

στ.40. «τοῖς δ' ἐπὶ καὶ πολέμοιο δαημοσύνην πόρε κεδνήν, αἰπποῦ ἀρραβίου ἐπιθήμεναι ὀπλοδυτεῦντα, αἰδουροφόρον γυῖον μετὰ θώρακος, Ἄρης υἱὲν, «στήμεναι ἀντιμέτωπον ἐναντιβίοις μενεχάρμαις».

Τὸ ἐγκώμιον τοῦτο, ὡς ὁρθῶς παρατηρεῖ ὁ κ. Οὐσπένσκις, ἐγράφη, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου Προδρόμου κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς βασιλείας τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ, ὡς τοῦτο σαφῶς φαίνεται ἐκ τοῦ 32 στίχου αὐτοῦ.

Ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι τῆς Νεαπόλεως (fol. 92v—93v) ὑπάρχει ἕτερον ἐπίγραμμα ἐν ἱαμβικοῖς τριμέτροις τοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου Προδρόμου ἀλλ' «ὡς ἀπὸ τοῦ πορφυρογεννήτου κυροῦ Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ» προερχόμενον, ἐκδοθέν καὶ τοῦτο ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Σ. Παπαδημητρίου, ἐξ οὗ μαθητόμεν, ὅτι ὁ Ἰσαάκιος περιπλανώμενος ἀνά τὴν μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὴν Παλαιστίνην ἀφῆκε σπουδαία ἔχνη τῶν ἀγαθοεργιῶν του, ἀνεγείρας ὑδραγωγεῖον διὰ τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, παρὰ τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ

αὖς ἂν ἔχοιεν τῶν ὀδύων τὰ στίφη
αἶμα τοῦ τρύχοντος ἐκ δίψης πνίγους
καὶ τῆς ἐκεῖθεν δυστυχοῦς δυσπομπίας. . . »
(Θ. Προδρόμου ἐκδ. Σ. Παπαδημητρίου).

(1) ρήτρων ἀντὶ ρητόρων, διὰ τὸ μέτρον, ὡς ἀπαντᾷ, καὶ παρὰ τῷ Δαμασκηνῷ, ὅστις ἐν τινι τῶν ἱαμβικῶν αὐτοῦ κανόνων χάριν τοῦ μέτρου φέρει «ρήτρας» ἀντὶ ρήτορας.

(3) ρητροσύνης = ρητροσύνης, διὰ τὸ μέτρον.

Μετὰ τὴν ἀνά τὴν Ἱερουσαλὴμ περιοδείαν αὐτοῦ ὁ Ἰσαάκιος φαίνεται ὅτι ἐπανῆλθεν αὖθις παρὰ τῷ σουλτάνῳ τοῦ Ἰκονίου, διότι τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου, ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐπιστρέφοντος τῷ 1138 ἐκ τῆς ἀνά τὴν Κιλικίαν καὶ Ἀντιόχειαν ἐκστρατείας αὐτοῦ καὶ διερχομένου παρὰ τὸ Ἰκόνιον, ἐξῆλθεν ὁ Ἰσαάκιος μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου εἰς προὔπαντησιν καὶ συμφιλιωθεὶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ἐπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἡ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπάνοδος αὕτη τοῦ Ἰσαακίου ἐγένετο πρόξενος μεγάλης χαρᾶς εἰς πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ τὸν Θεόδωρον Πρόδρομον, ὅστις ἐπὶ τῷ γεγονότι συνέταξε πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰσαακίου λαμπρὸν ἐγκώμιον ὅπερ ἀπόκειται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βατικανοῦ (cod. Vat. Gr. 306. Fol. 47—502), ἐκδοθέν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Σ. Παπαδημητρίου. Ἐν τῷ ἐγκωμίῳ τοῦτῳ ὁ Πρόδρομος ἐκθειάζων τὰς πνευματικὰς ἀρετὰς καὶ τὴν στρατιωτικὴν ἰδιοφίαν τοῦ Ἰσαακίου ὀνομάζει αὐτὸν ἄγαλμα σοφίας, » πορφύρας ἄνθος, μέλημα λόγων, αὐχμημα εὐγενείας, « καλλιπσίμα ἀνδρείας . . . » ἐπὶ πᾶσι καὶ πρὸ πάντων ἡ τιμὴν σοὶ φιλοσοφία » τῷ τραχήλῳ γνησίως μητρικῶς περιπλέκεται . . . » ἀμφοτέρων θεράπων μὲν ἐνιαλλοιο θεῶ καὶ μου . . . » σάων ἐρατῶν δῶρον ἐπιστάμενος ἐν μάχαις σὺ ἵπ . . . » πότης, τοξότης, ἱπποτοξότης, δορυφόρος, ἀκοντι . . . » στής, πελταστής, στρατιώτης ὁ αὐτός καὶ στρα . . . » τάρχης, ἐν λόγοις λογικός, φυσικός, ἠθικός, πολι . . . » τικός, οἰκονομικός, μαθηματικός, θεολόγος ἄριστος » ἐν ἐκάστῳ καὶ τοῖς ἐπὶ πᾶσι μὴ καθυστερίζων ἀκρό . . . » τητος» κλπ.

Οὕτως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ σεβαστοκράτορος Ἰσαακίου εὐρίσκωμεν νέον συγγραφέα διαγέροντα τὸ ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξυμνήσεων τῶν ἀρετῶν τοῦ σεβαστοκράτορος Ἰσαακίου δῆλον γίγνεται, ὅτι πολλὰ μέρη ἀπορῶντα τὸν βίον τοῦ ἀνδρὸς τοῦτου μένουσι σκοτεινὰ καὶ ἀνεξήγητα, ἰδίως δὲ τὸ ζήτημα, διατί ὁ ἔξοχος οὗτος ἀνὴρ τῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ διαμείνῃ ἐξόριστος κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου αὐτοῦ. Εὐχῆς ἔργον τυγχάνει συνάμα νὰ καθορισθῇ τοπογραφικῶς ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθεῖσα μονὴ ἐνθα οὗτος καὶ ἐτάφη, ὡς ἐπίσης νὰ ἐξευρεθῶσιν, εἰ δυνατόν, τὰ ἐν τῷ τυπικῷ τῆς μονῆς τῆς Κοσμοσωτείρας ἀναφερόμενα φιλολογικὰ τοῦ Ἰσαακίου ἔργα. Πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ κ. Θ. Οὐσπένσκις προτείνει ὡς πάντῃ δίκαιον, ἀπὸ τοῦδε, καὶ ἄνευ δισταγμοῦ, νὰ ἀντικατασταθῇ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς βυζαντινῆς φι-

λογίᾳ, τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος Ἰσακίου τοῦ Κομνηνοῦ, εἰς ὃν ἐσφαλμένως καὶ ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ἀποδίδονται μέχρι τοῦδε διανοητικὰ τινὰ ἔργα, ἀνέκδοτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, φέροντα τὸ ὄνομα Ἰσακίου πορφυρογεννήτου, δι' ἑτέρου προσώπου καὶ ἰδίως τοῦ πορφυρογεννήτου καὶ σεβαστοκράτορος Ἰσακίου τοῦ Κομνηνοῦ, υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Α', τοῦ μόνου δικαιοῦμένου ἔναι φέρει τὸν ἐκ γένετῆς ἀπονεμόμενον αὐτῷ τίτλον τοῦ πορφυρογεννήτου, ὡς τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἄννα ἡ Κομνηνὴ, ἐνῷ τουναντίον ὁ αὐτοκράτωρ Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνὸς δὲν ἠδύναντο νὰ προσηγορευθῇ πορφυρογεννήτος, διότι, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ καταγομένου ἐκ τῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Παφλαγονίας, ἡ κατ' ἄλλους ἐξ Ἰταλίας, καὶ φέροντος τίτλον μεγάλου τῆς Ἀνατολῆς δολεστίκου, δὲν ἠδύναντο νὰ προσηγορευθῇ πορφυρογεννήτος ὡς προσηγορεύοντο οἱ γιννηθέντες ἀκτὰ τὸ ἀφωρισμένον πάλαι ταῖς τικτούσαις τῶν βασιλίδων οἰκημα. Ὅπερ πορφύρην τοῦτο οἱ ἀνέκαθεν ὀνομάζουσιν, ἐξ οὗ καὶ τῶν πορφυρογεννητῶν ὄνομα. (Ἄννα Κομν. τ. Α' σελ. 202, 29. 229, 22).

Ἐπειδὴ δὲ μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἔργον ἐξ ὧν συνέγραψεν ὁ μεγιστοφύης οὗτος Ἰσαάκιος ἐξεδόθη, ἐπιτρέπεται, λέγει ὁ ἐρευνητὴς τοῦ κώδικος τοῦ Σεργίου, ὅπως ἡ ἐν τῷ κώδικι τούτῳ εἰσχωγὴ εἰς τὴν Ὀκτατεύχον καταλάβῃ τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ θέσιν ἐν τῇ βυζαντινῇ φιλολογίᾳ, πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς φιλολογικῆς δεινότητος τοῦ συγγραφέως αὐτῆς.

Μέχρι ἐσχάτων γνωστοὶ ἦσαν ἡμῖν πέντε μόνον κώδικες τῆς Ὀκτατεύχου μετὰ ζυγραφειῶν ἐκ κινναβαρέως, ἥδη γίνεται ἡμῖν γνωστὸς καὶ ἕτερος κώδικς, ὁ τοῦ Σεργίου, ὁ τεθεὶς ἀντικείμενοντῆς παρούσης μελέτης.

Ἐκ τῶν ἐξ γνωστῶν ἡμῖν τούτων κωδίκων τῆς Ὀκτατεύχου, οἱ τρεῖς εὐρίσκονται ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσιν ὁμοιόμορφον κείμενον, κατὰ δὲ τὸν κ. Οὐσπένσκη, οἱ τρεῖς κώδικες, ὁ τοῦ Σεργίου, τῆς Συβόνης καὶ τοῦ Βατοπεδίου, προέρχονται ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συντάξεως, καὶ ὅτι οἱ ὑπ' ἀριθ. 746 καὶ 747 κώδικες τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ κατὰ τοῦτο μόνον εἰσὶν ὁμοιόμοργοι, καθ' ὅσον ἔχουσιν ὁμοιόμορφον τὸ κείμενον τῶν ἐρμηνειῶν αὐτῶν.

Περαινῶν ὁ σοφὸς ἐρευνητὴς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς παρούσης περιπουδάστου μελέτης αὐτοῦ, ἀποφίνεται ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀριστέου, ἡ εἰς τὰς εἰκονογραφημένας Ὀκτατεύχους πρὸςχρησμένη, ἦτο ἐπίσης ἐφωδισμένη δι' ἱστορίων καὶ ὅτι ἀμφιβολία

ὑπάρχει περὶ τούτου διὰ τὸν Συμωναῖκόν μόνον κώδικα, ἐνθα διεσώθη ἡ πρώτη σελὶς τῆς ἐπιστολῆς ταύτης.

(ἔπεται συνέχεια)

Γ. Π. ΒΕΓΛΕΡΗΣ.

ΑΓΓΕΛΙΑ

Φέρεται εἰς γνώσιν τοῦ σεβαστοῦ κλήρου καὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἐπιτρόπων τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν, ὅτι ἐν τῇ καταστάματί μου, ὑπ' ἀριθμὸν 6 ἀπέναντι τῶν Πατριαρχείων κειμένων, κατασκευάζονται ἀρχιερατικαὶ καὶ ἱερατικαὶ στολὰι, ὡς καὶ καὶ κληρικὰ ἐνδύματα παντός ἐίδους. Εὐρίσκονται δὲ ἐν αὐτῷ ἐτοιμὰ ἐξ ὑψιστάτων διαφόρων ἐκλεκτῶν ποιότητων, εἰς ὠριμένους τιμὰς, ράσσα, ἀντερὰ μάλλινα καὶ μεταξωτά, κοντόρρασσα, πανταλόνια κληρικὰ, ἐπανωκαλύμματῶν, καλυμμάτῶν καὶ σκούφοι ἀρίστης ποιότητος. Πρὸς τοῦτοις φιλόνια, στιχάρια, ἐπιτραχήλια, καλύμματα, ἐπιμάνικα, ἐπιγονάτια, περιζώνια κλπ. Ὡσαύτως δὲ δέχομαι καὶ παραγγελίας ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἐξωτερικοῦ. Πάντα ταῦτα κατασκευάζονται μετὰ μεγάλῃ ταχύτητος, φιλοκαλίας καὶ εὐθηνίας.

Ἐν Φωνάρι 14 νοεμβρίου 1908.

ΙΩΣΗΦ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Ἀλέξιος Δουλῆς, τέως κάτοικος Φιλιππουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, τὸ ἐπάγγελμα ἐργάτης, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον τετάρτην καὶ ὥραν 10 π. μ. εὐρωπαϊστὶ, μετὰ παρέλευσιν τριάντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει ἐδρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φιλιππουπόλεως αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀναστασίας Παύλου ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλῆσις δημοσιεύθησεται τρεῖς κατὰ συνέθειαν διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐφημερίδος «Προόδου».

ὁ προεδρεύων

Ὁ ἀρχιερατὴς ἐπίτροπος

3

+ Ἀρχιεπισκοπικὸς Φώτιος

Οἱ συνδρομῶνται τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» οἱ μὲν ἢ πλείονας συνδρομὰς ὀφείλοντες, οἱ τε ἰδιῶται καὶ αἱ ἱεραὶ μοναὶ καὶ αἱ ἐφορίαι τῶν σχολῶν καὶ δημογερονταί, παρακαλοῦνται νὰ ἐπιταχύνωσι τὴν ἐξόφλησιν τῶν πρὸς τὸ ταμεῖον αὐτῆς παλαιῶν τε καὶ νέων ὀφειλῶν. Ἰδίᾳ παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς ἐν τῇ παρελθόντι μηνὶ λαβόντας ἐπιστολάς ἵνα διακανονίσωσι τοὺς παλαιούς μετὰ τοῦ φύλλου λογαριασμοῦς αὐτῶν τε καὶ τῶν ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτῶν ἱερῶν μονῶν καὶ κληρικῶν καὶ ἰδιωτῶν.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Π. 726940